

OBWIESZCZENIE PREZESA PAŃSTWOWEGO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ

z dnia 17 stycznia 1990 r.

w sprawie ogłoszenia ogólnych warunków ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku oraz taryfy składek za to ubezpieczenie.

1. Na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 20 września 1984 r. o ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (Dz. U. Nr 45, poz. 242 i z 1989 r. Nr 30, poz. 160) ogłasza się:

- 1) ogólne warunki ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, stanowiące załącznik nr 1 do niniejszego obwieszczenia,
  - 2) taryfę składek za ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, stanowiącą załącznik nr 2 do niniejszego obwieszczenia,
- zatwierdzone uchwałami nr 10 i 11 Rady Ubezpieczeniowej z dnia 15 grudnia 1989 r.

2. Tracą moc:

- 1) ogólne warunki ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, stanowiące załącznik nr 1 do obwieszczenia Prezesa Państwowego Zakładu Ubez-

pieczeń z dnia 22 listopada 1985 r. w sprawie ogłoszenia ogólnych warunków ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku oraz taryfy składek za to ubezpieczenie (Monitor Polski Nr 42, poz. 271, z 1987 r. Nr 18, poz. 158 i z 1988 r. Nr 34, poz. 309),

- 2) taryfa składek za ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, stanowiąca załącznik do obwieszczenia Prezesa Państwowego Zakładu Ubezpieczeń z dnia 5 grudnia 1988 r. w sprawie ogłoszenia taryfy składek za ubezpieczenie od kradzieży z włamaniem i rabunku (Monitor Polski Nr 34, poz. 309).

3. Ogólne warunki i taryfa składek, o których mowa w ust. 1, wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Państwowego Zakładu Ubezpieczeń: *A. Adamski*

Załącznik nr 1 do obwieszczenia Prezesa Państwowego Zakładu Ubezpieczeń z dnia 17 stycznia 1990 r. (poz. 48)

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU

Postanowienia ogólne

§ 1. Państwowy Zakład Ubezpieczeń (PZU) zawiera umowy ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku z osobami prawnymi i fizycznymi, zwanymi dalej „ubezpieczającym”, prowadzącymi działalność handlową, usługową, produkcyjną, rzemieślniczą i inną.

Zakres ubezpieczenia

§ 2. 1. Ubezpieczeniem może być objęte następujące mienie znajdujące się w posiadaniu ubezpieczającego:

- 1) towary, surowce, materiały w przerobie, półfabrykaty, wyroby gotowe, materiały pomocnicze i opakowania, a ponadto zmagazynowane i nie będące w użytkowaniu

maszyny, aparaty i urządzenia oraz ich części zapasowe, narzędzia itp. mienie, zwane dalej „środkami obrotowymi”,

- 2) mienie (przedmioty) przyjęte od osób trzecich w celu wykonania usługi (naprawy, remontu, przeróbki, czyszczenia, farbowania, prania itp.),
- 3) mienie przyjęte od osób trzecich do komisowej sprzedaży,
- 4) wyposażenie (urządzenia) placówek handlowych, usługowych, rzemieślniczych i produkcyjnych, a także biur, pracowni, gabinetów lekarskich, dentystrycznych itp., zakładów zbiorowego żywienia oraz obiektów o charakterze kulturalno-rozrywkowym, sportowo-turystycznym i innym, a także urządzenia i przedmioty wypożyczalni,

5) gotówka i inne wartości pieniężne, za które uważa się krajowe i zagraniczne znaki pieniężne, czek, weksle i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę oraz złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne i perły, a także platyna i pozostałe metale z grupy platynowców.

2. Z ubezpieczenia wyłączone są: inwentarz żywy oraz wszelkiego rodzaju pojazdy samochodowe i ich części, chyba że pojazdy te stanowią środki obrotowe ubezpieczającego lub mienie osób trzecich przyjęte w celu wykonania usługi (naprawy, przeglądu itp.) albo przyjęte zostały do komisowej sprzedaży.

3. Jeżeli nie umówiono się inaczej lub jeżeli niniejsze warunki nie zawierają odmiennych postanowień, mienie objęte jest ubezpieczeniem w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia.

§ 3. 1. PZU odpowiada za szkody powstałe wskutek:

- 1) kradzieży z włamaniem — dokonanej lub usiłowanej,
- 2) dokonanego lub usiłowanego rabunku.

2. Gotówka i inne wartości pieniężne (§ 2 ust. 1 pkt 5) mogą być ubezpieczone ponadto od rabunku podczas przewożenia lub przenoszenia przez osoby, które ubezpieczający wyznaczył do wykonywania transportu, przy czym każde wymienione w ust. 1 oraz w niniejszym ustępie ryzyko stanowi samoistne ubezpieczenie z odrębną podstawą obliczenia składki.

3. Za szkodę uważa się utratę lub ubytek wartości ubezpieczonego mienia z powodu jego zaboru, zniszczenia, uszkodzenia lub zaginięcia.

§ 4. 1. Ubezpieczone mienie, z zastrzeżeniem ust. 8, powinno znajdować się w lokalach (pomieszczeniach) należące do ubezpieczonych. W ścianach, sufitach i podłogach tych lokali nie powinno być nie zabezpieczonych otworów, przez które możliwy byłby dostęp do ubezpieczonego mienia bez włamania. Pomieszczenia wykonane choćby w części z siatki drucianej lub z innych konstrukcji ażurowych, a także z brezentu, powłok z tworzyw sztucznych itp. materiałów (np. budowle pneumatyczne, tunele foliowe, namioty) nie są uważane za pomieszczenia należące do ubezpieczonych. Ubezpieczenie obejmuje również, z zastrzeżeniem § 7 pkt 7, mienie umieszczone w gablotach reklamowych znajdujących się poza lokalem.

2. Wszystkie drzwi do lokalu (pomieszczenia), w którym znajduje się ubezpieczone mienie, powinny być w należyłym stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby ich wyłamanie lub wyważenie nie było możliwe bez użycia siły lub narzędzi, a otwarcie — bez użycia podrobionych lub dopasowanych kluczy. Jeżeli przepisy wewnętrzne ubezpieczającego nie przewidują bardziej skutecznych zamknięć, drzwi powinny być zamknięte co najmniej na dwa różne zamki wielozastawkowe lub dwie różne kłódki wielozastawkowe zawieszona na oddzielnych skoblach. Zamkiem wielozastawkowym jest taki zamek, do którego klucz posiada w łopatce więcej niż jedno złożenie prostopadłe do trzonu. Drzwi oszklone nie mogą być wyposażone w zamki zasuwowe, które można otworzyć bez klucza przez otwór wybity w szybie.

3. Wszystkie okna i inne zewnętrzne otwory oszklone lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, powinny być w należyłym stanie technicznym, właściwie osadzone i zamknięte. Okna, oszklone drzwi i inne zewnętrzne otwory

w lokalach na parterze i w lokalach znajdujących się na wyższych kondygnacjach, do których jest dostęp z położonych pod nimi lub obok nich balkonów, tarasów lub dachów, powinny być, z zastrzeżeniem ust. 5, ponadto na całej powierzchni zabezpieczone kratami stałymi, ruchomymi żaluzjami albo okiennicami zamykanymi co najmniej na jeden zamek wielozastawkowy lub kłódkę wielozastawkową. Kraty, żaluzje i okiennice powinny być takiej konstrukcji i tak założone, aby przedostanie się do wnętrza nie było możliwe bez uprzedniego ich uszkodzenia za pomocą narzędzi. Nie posiadające takich zabezpieczeń oszklone otwory zewnętrzne wielkich obiektów handlowych, za które uważa się domy towarowe i inne podobne placówki handlu detalicznego obejmujące więcej niż trzy oddzielnie rozliczane stoiska, powinny być wyposażone w czynne elektroniczne urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe.

4. Jeżeli sztaby, skoble i zawiasy zewnętrzne nie są wmurowane w ścianę, muszą być przytwierdzone śrubami zaklinowanymi lub zamocowanymi w inny sposób od wewnątrz.

5. Postanowienia ust. 3, w części dotyczącej dodatkowego zabezpieczenia okien, oszklonych drzwi i innych zewnętrznych otworów — z wyjątkiem wielkich obiektów handlowych — nie stosuje się:

- 1) przy ubezpieczeniu wyłącznie wyposażenia (urządzeń) placówki,
- 2) w odniesieniu do sali konsumpcyjnej zakładu gastronomicznego lub innej podobnej placówki i znajdujących się tam urządzeń oraz towarów nie stanowiących zapasu magazynowego; pozostałe towary oraz gotówka powinny być przechowywane w pomieszczeniu magazynowym, którego otwory okienne i drzwiowe, łącznie z otworami wewnętrznymi, powinny być zabezpieczone w sposób określony w ust. 2 i 3,
- 3) przy ubezpieczeniu bibliotek, księgarń, czytelni i aptek,
- 4) przy ubezpieczeniu środków obrotowych jednostek prowadzących produkcję lub wykonujących usługi systemem nakładczym — w odniesieniu do mieszkań chałupników,
- 5) w obiektach wyposażonych w czynne elektroniczne urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe,
- 6) bez względu na rodzaj ubezpieczonego mienia — w odniesieniu do okien wystawowych i innych oszkleń umieszczonych w części frontowej budynku:
  - a) w obiektach, dla których w danej miejscowości, dzielnicy bądź ulicy istnieje wydany przez miejscowe władze zakaz zabezpieczania kratami, okiennicami, żaluzjami itp. takich okien i oszkleń; pomimo uchylecia takiego zakazu PZU nie będzie wymagał uzupełnienia zabezpieczeń okien wystawowych i innych oszkleń, umieszczonych w części frontowej budynku, jeżeli stan bezpieczeństwa nie stwarza konieczności stosowania dodatkowych zabezpieczeń,
  - b) w obiektach, w których ze względu na ich konstrukcję stosowanie krat, żaluzji lub okiennic nie jest technicznie możliwe.

6. Jeżeli okna wystawowe i inne oszklone umieszczone w części frontowej budynku nie są zabezpieczone (ust. 5 pkt 6 lit. a) i b), obowiązuje oświetlenie wnętrza lokalu w porze nocnej.

7. Lokal z ubezpieczonym mieniem nie może być połączony z lokalem należącym do innej osoby drzwiami, oknem lub innymi otworami.

8. Przy ubezpieczeniu wyłącznie pojazdów samochodowych stanowiących środki obrotowe ubezpieczającego lub mienie osób trzecich, przyjęte przez ubezpieczającego w celu wykonania usługi albo sprzedaży komisowej, za należyte zabezpieczenie uważa się również ogrodzony stałym parkanem, zamknięty i oświetlony w porze nocnej teren (parking); pojazdy te nie mogą mieć kluczyków przy stacyjkach zapłonowych, a wszystkie drzwi w pojazdach krytych powinny być zamknięte na zamek fabryczny lub w inny sposób.

9. Klucze do lokalu z ubezpieczonym mieniem powinny być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i dostępem do nich osób nie uprawnionych. W razie zagubienia albo zaginięcia kluczy, ubezpieczający, po otrzymaniu o tym wiadomości, obowiązany jest bezzwłocznie zmienić zamknięcia.

10. Jeżeli w okresie ubezpieczenia w danej placówce wystąpiły powtarzające się szkody lub ze względu na potrzeby bezpieczeństwa ogólnego, PZU może określić inne warunki w zakresie wymaganych środków bezpieczeństwa.

§ 5. 1. Gotówka i inne wartości pieniężne (§ 2 ust. 1 pkt 5) powinny znajdować się w należytym zabezpieczeniu lokalu (§ 4), a ponadto powinny być zamknięte w schowku odpowiadającym wymaganiom technicznym określonym przez Narodowy Bank Polski, tj. w kasecie stalowej, szafie stalowej, w szafie stalowo-betonowej, w szafie pancernej, w pokoju skarbcowym i w szafach stalowo-betonowych, w pokoju skarbcowym i w szafach pancernych bądź w skarbcu. Szafy pancerne i stalowo-betonowe oraz szafy i kasety stalowe powinny być trwale przymocowane do podłoża lub ściany pomieszczenia, w którym się znajdują.

2. Suma ubezpieczenia wartości pieniężnych ograniczona jest, w zależności od rodzaju schowka, do kwot określonych według zasad podanych przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać stosowane w społeczniowych jednostkach organizacyjnych środki ochrony wartości pieniężnych. Kwoty te (limity) wyznacza iloczyn przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce społeczniowej za ubiegły kwartał, ogłoszonego przez Główny Urząd Statystyczny, i liczby „jednostek obliczeniowych” określonych przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

3. W schowku innym niż określony w ust. 2, znajdującym się w kiosku, gotówkę i inne wartości pieniężne ubezpiecza się do kwoty odpowiadającej wartości przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce społeczniowej za ubiegły kwartał, ogłoszonego przez Główny Urząd Statystyczny.

4. Gotówka i inne wartości pieniężne mogą być ubezpieczone od rabunku podczas transportu według zasad podanych w § 14 ust. 2 w granicach limitów kwotowych określonych przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego (§ 5 ust. 2).

§ 6. 1. Za szkody spowodowane przez:

- 1) kradzież z włamaniem — uważa się:
  - a) kradzież, w której sprawca dokonał lub usiłował dokonać zaboru mienia z lokalu po usunięciu siłą zabezpieczenia lub otworzeniu zabezpieczenia podrobionym kluczem lub innym narzędziem albo kluczem oryginalnym, który sprawca zdobył przez kradzież z włamaniem z innego lokalu lub w wyniku rabunku.
  - b) zabór mienia dokonany przez sprawcę, który ukrył się w lokalu przed jego zamknięciem,

2) rabunek — uważa się zabór ubezpieczonego mienia:

- a) z zastosowaniem przemocy fizycznej wobec ubezpieczającego oraz osób u niego zatrudnionych lub groźby natychmiastowego użycia gwałtu albo z doprowadzeniem do nieprzytomności lub bezbronności,
- b) przez sprawcę, który z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby doprowadził do lokalu lub schowka objętego ubezpieczeniem osobę posiadającą klucze i zmusił ją do ich otworzenia albo sam je otworzył kluczami zrabowanymi.

2. W ubezpieczeniu mienia od rabunku podczas przenoszenia lub przewożenia PZU odpowiada również za szkody w mieniu powstałe w związku ze zdarzeniami, które uniemożliwiły osobie wykonującej transport ochronę powierzonego mienia wskutek:

- 1) nagłej śmierci lub nagłej ciężkiej choroby tej osoby,
- 2) ciężkiego uszkodzenia ciała tej osoby, wywołanego nieszczęśliwym wypadkiem; za nieszczęśliwy wypadek uważa się każde zdarzenie działające z zewnątrz nagle na ciało ludzkie w taki sposób, że w jego następstwie osoba, która uległa wypadkowi, niezależnie od swojej woli, doznała uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarła,
- 3) zniszczenia lub uszkodzenia środka lokomocji użytego do transportu wskutek katastrofy, pożaru, uderzenia piorunu lub wybuchu; PZU odpowiada również za szkody bezpośrednie, jakie mogą powstać wskutek całkowitego lub częściowego zniszczenia ubezpieczonego mienia, spowodowane działaniem wydarzeń wymienionych w tym punkcie.

Granice ubezpieczenia

§ 7. PZU nie odpowiada za szkody:

- 1) nie przekraczające 10% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce społeczniowej za rok ubiegły według Głównego Urzędu Statystycznego,
- 2) powstałe wskutek działań wojennych,
- 3) w aktach oraz dokumentach,
- 4) wyrządzone umyślnie przez ubezpieczającego, osobę, za którą ubezpieczający ponosi odpowiedzialność lub która pozostaje z ubezpieczającym we wspólnym gospodarstwie domowym, albo powstałe wskutek rażącego niedbalstwa tych osób, a także w następstwie braku opieki nad ubezpieczonym mieniem, jakiej odpowiednio do stanu rzeczy można wymagać — chyba że wypłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach zasadom współżycia społecznego albo interesom gospodarki narodowej,
- 5) powstałe po upływie 30 dni od chwili zamknięcia przez ubezpieczającego lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, i nieużywania go, chyba że lokal był strzeżony co najmniej w godzinach od 18 do 6,
- 6) powstałe w towarach wskutek kradzieży z włamaniem dokonanej bez wejścia sprawcy kradzieży do lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie (np. zabór towarów z wystawy lub zaplecza przez rozbitą szybę, przez wybity otwór w ścianie, stropie itp.), przewyższające 10% wartości towarów w dniu szkody lub 10% sumy ubezpieczenia — za każde okno lub otwór — odpowiednio przy ubezpieczeniu na sumy zmienne lub sumy stałe,

7) powstałe wskutek kradzieży z włamaniem, dokonanej z gablot reklamowych znajdujących się poza lokalem objętym ubezpieczeniem, gdy szkoda przekracza wartość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce społecznej za rok ubiegły według Głównego Urzędu Statystycznego.

Sposoby ubezpieczenia mienia dla jednostek prowadzących rachunkowość

§ 8. Ubezpieczający prowadzący rachunkowość w zależności od rodzaju mienia może je ubezpieczyć:

- 1) na sumy stałe,
- 2) na sumy zmienne,
- 3) solidarnie na sumy stałe,
- 4) solidarnie na sumy zmienne,
- 5) na pierwsze ryzyko,
- 6) na podstawie obrotów miesięcznych.

Ubezpieczenie na sumy stałe

§ 9. 1. Na sumy stałe mogą być ubezpieczone:

- 1) środki obrotowe (§ 2 ust. 1 pkt 1),
- 2) mienie przyjęte od osób trzecich w celu wykonania usługi (§ 2 ust. 1 pkt 2),
- 3) mienie przyjęte od osób trzecich do komisowej sprzedaży (§ 2 ust. 1 pkt 3).

2. W ubezpieczeniu mienia, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje się za podstawę obliczenia składki:

- 1) dla środków obrotowych — maksymalną ich wartość przewidzianą w okresie ubezpieczenia, w wysokości kosztów nabycia lub wytworzenia,
- 2) dla mienia przyjętego od osób trzecich w celu wykonania usługi — maksymalną wartość tego mienia przewidzianą w okresie ubezpieczenia,
- 3) dla mienia (przedmiotów) przyjętego do komisowej sprzedaży — maksymalną wartość tego mienia przewidzianą w okresie ubezpieczenia, zmniejszoną o prowizję komisową.

3. Przy wznawianiu ubezpieczenia na następny okres, ubezpieczający jest obowiązany podać PZU — najpóźniej w ciągu 50 dni po upływie okresu ubezpieczenia — nową (zaktualizowaną) podstawę obliczenia składki, ustaloną według zasad podanych w ust. 2.

Ubezpieczenie na sumy zmienne

§ 10. 1. Na sumy zmienne mogą być ubezpieczone:

- 1) środki obrotowe (§ 2 ust. 1 pkt 1),
- 2) mienie przyjęte do komisowej sprzedaży (§ 2 ust. 1 pkt 3).

2. W ubezpieczeniu mienia, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje się za podstawę obliczenia składki:

- 1) dla środków obrotowych — wartość ewidencyjną na początek okresu ubezpieczenia w wysokości kosztów nabycia lub wytworzenia,
- 2) dla mienia (przedmiotów) przyjętego do komisowej sprzedaży — maksymalną wartość tego mienia przewidzianą w okresie ubezpieczenia, zmniejszoną o prowizję komisową.

3. Na początku pierwszego okresu ubezpieczenia po zawarciu umowy PZU pobiera zaliczkę na poczet składki w wysokości składki rocznej obliczonej od zadeklarowanej podstawy obliczenia składki (ust. 2).

4. Ubezpieczający jest obowiązany corocznie, najpóźniej w ciągu 50 dni po upływie okresu ubezpieczenia, przesłać PZU stany zapasów mienia według kwartałów za okres ubiegły, które to wartości będą stanowić podstawę do obliczenia składki ostatecznej. Składkę tę oblicza się — według postanowień obowiązującej taryfy składek — od średniej arytmetycznej wartości remanentów kwartalnych (suma wartości remanentów podzielona przez cztery). Za stan zapasów w poszczególnych kwartałach przyjmuje się wartość księgową ubezpieczonego mienia z ostatniego dnia danego kwartału.

5. W razie nadesłania przez ubezpieczającego stanu zapasów (wartości remanentów) po terminie określonym w ust. 4, PZU pobiera tytułem kary za zwłokę 5% od składki ostatecznej.

6. Wznowienie ubezpieczenia na następny okres następuje bez składania wniosku. Zaliczkę na poczet składki za każdy następny okres ubezpieczenia PZU pobiera z góry w wysokości składki ostatecznej za okres ubiegły.

Ubezpieczenie solidarne na sumy stałe

§ 11. 1. Ubezpieczenie solidarne na sumy stałe stosuje się w ubezpieczeniu mienia określonego w § 9 ust. 1, znajdującego się w różnych placówkach, dla których rachunkowość prowadzona jest centralnie przez ubezpieczającego. Podstawa obliczenia składki powinna odpowiadać ogólnej wartości mienia we wszystkich placówkach, ustalonej według zasad podanych w § 9 ust. 2.

2. Za placówkę, o której mowa w ust. 1, uważa się każdy sklep, magazyn, punkt usługowy, kiosk, dział, stoisko itp. i to nawet wówczas, gdy znajduje się w obrębie jednego budynku, jeżeli tylko środki obrotowe, urządzenia oraz inne mienie takiej placówki objęte są odrębną ewidencją księgową i oddzielnie rozliczane. Ruchome punkty sprzedaży (handel obwoźny) nie są placówkami w rozumieniu taryfowym.

3. Przy zgłaszaniu do ubezpieczenia środków obrotowych, mienia przyjętego w celu wykonania usługi oraz mienia przyjętego do komisowej sprzedaży ubezpieczający jest obowiązany dołączyć do wniosku wykaz placówek objętych ubezpieczeniem, z podaniem odnośnie do każdej placówki: miejsca (adresu) i przedmiotu ubezpieczenia, ze wskazaniem placówek dozorowanych oraz rodzaju dozoru i placówek posiadających elektroniczne urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe oraz rodzaju sygnalizacji.

4. Składkę oblicza się według obowiązującej taryfy składek — od przeciętnej sumy otrzymanej z podzielenia ogólnej podstawy obliczenia składki (ust. 1) przez liczbę placówek objętych ubezpieczeniem. Przemnożenie składki obliczonej od tej przeciętnej sumy przez liczbę placówek daje składkę od całej (ogólnej) podstawy obliczenia składki. Zniżki za dozór mienia bądź za posiadanie elektronicznego urządzenia sygnalizacyjno-alarmowego oblicza się od składki, jaka przypada na jedną placówkę.

5. Przy wznawianiu ubezpieczenia na następny okres ubezpieczający jest obowiązany podać PZU, najpóźniej w ciągu 50 dni po upływie okresu ubezpieczenia, nową (zaktualizowaną) ogólną podstawę obliczenia składki oraz nowy (zaktualizowany) wykaz placówek objętych ubez-

pieczeniem według stanu na ostatni dzień poprzedniego okresu ubezpieczenia. Wykaz placówek, o którym wyżej mowa, powinien zawierać dane wymienione w ust. 4.

Ubezpieczenie solidarne na sumy zmienne

§ 12. 1. Ubezpieczenie solidarne na sumy zmienne stosuje się dla mienia określonego w § 10 ust. 1, znajdującego się w różnych placówkach, dla których rachunkowość prowadzona jest centralnie przez ubezpieczającego. Podstawa obliczenia składki powinna odpowiadać ogólnej wartości mienia we wszystkich placówkach, ustalonej według zasad podanych w § 10 ust. 2.

2. Do ubezpieczenia określonego w ust. 1 mają odpowiednie zastosowanie zasady podane w § 10 ust. 3–6, z tym że:

- 1) przy zgłaszaniu do ubezpieczenia środków obrotowych lub mienia przyjętego do komisowej sprzedaży ubezpieczający obowiązany jest dołączyć do wniosku wykaz placówek objętych solidarnym ubezpieczeniem, z podaniem odnośnie do każdej placówki: miejsca (adresu) i przedmiotu ubezpieczenia, ze wskazaniem placówek dozorowanych oraz rodzaju dozoru i placówek posiadających elektroniczne urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe oraz rodzaju sygnalizacji,
- 2) taki sam wykaz placówek, według ich aktualnego stanu na ostatni dzień poprzedniego okresu ubezpieczenia, ubezpieczający obowiązany jest przesłać PZU corocznie przy okazji przesyłania kwartalnych stanów zapasów mienia,
- 3) przy obliczaniu składki ostatecznej uwzględnia się liczbę placówek z odpowiednim zastosowaniem postanowień § 11 ust. 2 i 4.

Ubezpieczenie na pierwsze ryzyko

§ 13. 1. Ubezpieczeniem na pierwsze ryzyko mogą być objęte:

- 1) urządzenie i wyposażenie biur, sklepów, magazynów (§ 2 ust. 1 pkt 4),
- 2) gotówka i inne wartości pieniężne (§ 2 ust. 1 pkt 5).

2. Przy ubezpieczeniu mienia wymienionego w ust. 1 podstawę obliczenia składki podaje ubezpieczający, kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty wskutek jednego wypadku kradzieży z włamaniem albo rabunku.

3. Urządzenie (wyposażenie) biur, sklepów, magazynów, zakładów przemysłowych, warsztatów, pracowni, gabinetów lekarskich, dentystycznych itp. zakładów usługowych, zakładów zbiorowego żywienia oraz obiektów o charakterze kulturalno-rozrywkowym i innym ubezpiecza się w jednej ogólnej sumie na pierwsze ryzyko, bez szczegółowego określania przedmiotów zgłoszonych do ubezpieczenia.

4. Przy wznawianiu ubezpieczenia na następny okres ubezpieczający obowiązany jest podać PZU, najpóźniej w ciągu 50 dni po upływie okresu ubezpieczenia, nową (zaktualizowaną) podstawę obliczenia składki, ustaloną według zasad podanych w ust. 2.

§ 14. 1. Ubezpieczenie gotówki i innych wartości pieniężnych (§ 2 ust. 1 pkt 5) różnicuje się w zależności od rodzaju ryzyka (§ 3 ust. 1 i 2), a w ramach ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem — ponadto od sposobu przechowywania tego mienia (§ 5).

2. Ubezpieczenie gotówki i innych wartości pieniężnych od rabunku podczas transportu (przenoszenia lub przewożenia) różnicuje się w zależności od:

- 1) sposobu wykonywania transportu pod względem bezpieczeństwa,
- 2) liczby osób wyznaczonych do transportu,
- 3) zasięgu terytorialnego dokonywanego transportu.

Ubezpieczenie na podstawie obrotów miesięcznych

3. Gotówka może być ubezpieczona w sposób uproszczony, na podstawie obrotów miesięcznych, przy czym:

- 1) ochroną ubezpieczeniową objęta jest gotówka ubezpieczającego we wszystkich jego placówkach, dla których rachunkowość prowadzi ubezpieczający,
- 2) ubezpieczeniem poza ryzykami wymienionymi w § 3 ust. 2 objęte jest ryzyko rabunku podczas wyjazdów i koniecznego noclegu na trasie transportu,
- 3) podstawę obliczenia składki przyjmuje się w wysokości ogólnej sumy gotówki podejmowanej z banków w ciągu jednego miesiąca oraz ogólnej sumy gotówki pochodzącej z innych bieżących wpływów gotówkowych uzyskiwanych w ciągu jednego miesiąca,
- 4) na początku pierwszego okresu ubezpieczenia po zawarciu umowy PZU pobiera zaliczkę na poczet składki w wysokości składki obliczonej od zadeklarowanej sumy ubezpieczenia,
- 5) ubezpieczający obowiązany jest corocznie, najpóźniej w ciągu 50 dni po upływie okresu ubezpieczenia, podawać PZU przeciętną miesięczną sumę przychodów gotówkowych za okres ubiegły, wyprowadzoną oddzielnie dla każdej z obu pozycji wymienionych w pkt 3, które to sumy będą stanowić podstawę do obliczenia składki ostatecznej, przy zastosowaniu stawek taryfowych określonych w obowiązującej taryfie składek,
- 6) w razie podania przez ubezpieczającego sumy przychodów gotówkowych po terminie określonym w pkt 5, PZU pobiera tytułem kary za zwłokę 5% składki zaległej,
- 7) wznowienie ubezpieczenia na następny okres następuje bez składania wniosku; zaliczkę na poczet składki za każdy następny okres ubezpieczenia PZU pobiera z góry w wysokości pełnej ostatecznej składki rocznej za okres ubiegły.

Sposoby ubezpieczenia mienia dla jednostek i osób fizycznych nie prowadzących rachunkowości

§ 15. Ubezpieczający nie prowadzący rachunkowości, w zależności od rodzaju mienia, może je ubezpieczyć:

- 1) na sumy stałe,
- 2) na pierwsze ryzyko.

Ubezpieczenie na sumy stałe

§ 16. 1. Na sumy stałe mogą być ubezpieczone:

- 1) środki obrotowe (§ 2 ust. 1 pkt 1),
- 2) mienie przyjęte od osób trzecich w celu wykonania usługi (§ 2 ust. 1 pkt 2) lub do komisowej sprzedaży (§ 2 ust. 1 pkt 3).

2. Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać:

- 1) dla środków obrotowych — najwyższej wartości mienia przewidzianej w okresie ubezpieczenia, odpowiadającej kosztom jego nabycia lub wytworzenia (wartość maksymalna),

2) dla mienia przyjętego od osób trzecich w celu wykonania usługi — najwyższej wartości mienia przewidzianej w okresie ubezpieczenia (wartość maksymalna).

3. Jeżeli w ciągu okresu ubezpieczenia nastąpi zwiększenie lub zmniejszenie wartości ubezpieczonego mienia, ubezpieczający powinien zgłosić PZU odpowiednią zmianę sumy ubezpieczenia w celu wystawienia nowego dokumentu ubezpieczenia i ustalenia składki ubezpieczeniowej.

Ubezpieczenie na pierwsze ryzyko

§ 17. 1. Na pierwsze ryzyko mogą być ubezpieczone:

- 1) urządzenia i wyposażenie (§ 2 ust. 1 pkt 4),
- 2) gotówka i inne wartości pieniężne (§ 2 ust. 1 pkt 5).

2. Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający, kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty wskutek jednego wypadku kradzieży z włamaniem lub rabunku.

3. Urządzenia i wyposażenie ubezpiecza się w jednej ogólnej sumie ubezpieczenia, bez szczegółowego określania przedmiotów zgłoszonych do ubezpieczenia.

4. Gotówkę i inne wartości pieniężne ubezpiecza się na odrębne sumy w zależności od rodzaju ryzyka: kradzieży z włamaniem, rabunku czy rabunku podczas transportu, z tym że przy ubezpieczeniu od kradzieży z włamaniem odrębne sumy ubezpieczenia ustala się w zależności od rodzaju schowka (§ 5 ust. 2), w którym te wartości są przechowywane.

Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania

§ 18. 1. Wysokość szkody w poszczególnych grupach mienia ustala się według:

- 1) w odniesieniu do środków obrotowych (§ 2 ust. 1 pkt 1) — wysokości kosztów ich zakupu lub wytworzenia według cen z dnia szkody (ceną z dnia szkody jest cena udokumentowana rachunkiem zakupu, kalkulacją kosztów wytworzenia lub stosowania przez jednostki gospodarki uspołecznionej),
- 2) w odniesieniu do przedmiotów przyjętych od osób trzecich w celu wykonania usługi (§ 2 ust. 1 pkt 2) — wysokości kosztów ich zakupu pomniejszonych o faktyczny stopień zużycia przedmiotów (wartość rzeczywista) lub naprawy uszkodzonych przedmiotów według cen stosowanych w dniu ustalenia odszkodowania — powiększonej o udowodnioną wartość nakładów ubezpieczającego,
- 3) w odniesieniu do przedmiotów przyjętych do komisowej sprzedaży (§ 2 ust. 1 pkt 3) — wartości oznaczonej w dowodzie przyjęcia, z potrąceniem prowizji komisowej i opłaty skarbowej,
- 4) w odniesieniu do wyposażenia (urządzeń — § 2 ust. 1 pkt 4) — wysokości kosztów zakupu tego samego rodzaju i typu nowego urządzenia, pomniejszonych o stopień faktycznego zużycia urządzenia albo wysokości kosztów naprawy: wysokość tych kosztów powinna być udokumentowana rachunkiem zakupu lub rachunkiem naprawy albo określona według cen stosowanych w dniu ustalenia odszkodowania,
- 5) w odniesieniu do gotówki i innych wartości pieniężnych — ich nominalnej wartości,

6) w odniesieniu do platyny i pozostałych metali z grupy platynowców, złota, srebra oraz wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych, pereł itp. — wysokości kosztów ich zakupu lub wytworzenia według cen obowiązujących w dniu szkody.

2. Podstawę ustalenia wysokości szkody, o której mowa w ust. 1, stanowi:

- 1) rachunek strat sporządzony przez ubezpieczającego lub
- 2) stan faktyczny szkody i okoliczności jej powstania, stwierdzone protokołem szkody przez likwidatora szkody, przy współudziale ubezpieczającego,
- 3) jeśli wysokość szkody podana przez ubezpieczającego w rachunku strat (pkt 1) w istotny sposób różni się od ustaleń dokonanych przez PZU, podstawę ustalenia wysokości szkody stanowi stwierdzony stan faktyczny (pkt 2).

§ 19. 1. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody (§ 18), nie większej jednak od kwoty stanowiącej górną granicę odpowiedzialności PZU, z tym że wysokość szkody:

- 1) zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży,
- 2) w urządzeniach (wyposażeniu), ustalona według kosztów naprawy, nie może przekroczyć wartości rzeczywistej przedmiotu,
- 3) zwiększa się o koszty transportu,
- 4) w środkach obrotowych — nie obejmuje marży naliczonej przez ubezpieczającego oraz wartości ubytków w granicach obowiązujących norm; ubytków tych nie odlicza się jednak w razie ustalania wysokości szkody na podstawie stanu faktycznego szkody i okoliczności jej powstania (§ 18 ust. 2 pkt 2).

2. Górną granicę odpowiedzialności PZU za ubezpieczone mienie stanowi suma ubezpieczenia podana dla określonej grupy mienia (poszczególnej pozycji polisy) w odniesieniu do mienia ujętego w tej pozycji.

3. Postanowień ust. 2 nie stosuje się do mienia ubezpieczonego na sumy zmienne.

§ 20. Niezależnie od odszkodowania, o którym mowa w § 19, PZU zwraca, w granicach sumy ubezpieczenia, udokumentowane przez ubezpieczającego:

- 1) koszty poniesione w celu zmniejszenia szkody,
- 2) koszty wymiany zniszczonych lub koszty naprawy uszkodzonych schowków na gotówkę i zabezpieczeń lokalu, łącznie z kosztami usunięcia uszkodzeń ścian, stropów, dachów, okien i drzwi.

§ 21. 1. Ustalenie stanu faktycznego i okoliczności powstania szkody PZU przeprowadza protokołarnie z udziałem ubezpieczającego, z którym powinien uzgodnić datę każdej czynności likwidacyjnej wymagającej badań w miejscu szkody.

2. Przyjmuje się, że likwidacja szkody z ustaleniem stanu faktycznego szkody i okoliczności jej powstania nastąpiła z udziałem ubezpieczającego, jeśli w czynnościach likwidacyjnych brała udział osoba podpisująca w imieniu ubezpieczającego protokół szkody.

Roszczenia regresowe

§ 22. 1. Z dniem wypłaty odszkodowania roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na PZU do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU pokrył tylko część szkody, ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU.

2. Nie przechodzi na PZU roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobom, za które ponosi on odpowiedzialność lub z którymi pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.

3. Ubezpieczający obowiązany jest udzielić PZU wszelkiej pomocy przy dochodzeniu roszczeń, o których mowa w ust. 1, dostarczając informacji oraz innych dokumentów niezbędnych do skutecznego dochodzenia roszczeń.

Wypłata odszkodowania oraz dochodzenie roszczeń o odszkodowanie

§ 23. 1. Odszkodowanie jest płatne w ciągu 30 dni od daty otrzymania przez PZU zawiadomienia o szkodzie, pod warunkiem złożenia przez ubezpieczającego w ciągu 14 dni od daty tego zawiadomienia rachunku strat oraz innych dokumentów uzasadniających roszczenia. W razie późniejszego złożenia wymienionych dokumentów, odszkodowanie jest płatne w ciągu 14 dni po ich dostarczeniu.

2. Jeżeli dostarczenie przez ubezpieczającego w ciągu 14 dni od daty zawiadomienia o szkodzie wszystkich dokumentów, o których mowa w ust. 1, nie jest możliwe, PZU obowiązany jest — na żądanie ubezpieczającego — wypłacić w terminie 30 dni bezsporną część odszkodowania wynikającą z przedstawionych dokumentów.

§ 24. 1. Jeżeli ubezpieczający uprawniony do otrzymania odszkodowania nie zgadza się z ustaleniami właściwej jednostki organizacyjnej PZU co do odmowy zaspokojenia roszczenia albo co do wysokości odszkodowania, może w terminie 30 dni od otrzymania zawiadomienia w tej sprawie zgłosić na piśmie żądanie ponownego rozpatrzenia sprawy przez bezpośrednio nadrzędną jednostkę organizacyjną PZU.

2. Właściwa jednostka organizacyjna PZU jest obowiązana poinformować ubezpieczającego uprawnionego do odszkodowania w terminie wymienionym w ust. 1 oraz wskazać nadrzędną jednostkę organizacyjną PZU, do której może być wniesione żądanie ponownego rozpatrzenia sprawy. W razie niepoinformowania przewidziany w ust. 1 termin nie biegnie.

3. Nadrzędna jednostka organizacyjna jest obowiązana rozpatrzyć sprawę i zawiadomić o wyniku ubezpieczającego uprawnionego do odszkodowania w ciągu 30 dni od otrzymania jego wniosku.

§ 25. Ubezpieczający może również dochodzić roszczenia w drodze sądowej, nie wcześniej jednak niż po rozpatrzeniu roszczenia przez nadrzędną jednostkę organizacyjną PZU, chyba że nie został przez nią zachowany termin określony w § 24 ust. 3.

Obowiązki ubezpieczającego

§ 26. Do obowiązków ubezpieczającego należy:

1) podanie do wiadomości PZU wszystkich znanych sobie okoliczności, o które PZU pytał przed zawarciem

umowy; jeżeli PZU zawarł umowę ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi ubezpieczającego na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne,

2) opłacenie obliczonej na podstawie obowiązującej taryfy składki ubezpieczeniowej:

a) jeżeli ubezpieczającym jest jednostka gospodarki społecznej — w ciągu 30 dni od daty doręczenia mu polisy lub obliczenia należnej składki,

b) jeżeli ubezpieczającym jest jednostka gospodarki nie społecznej lub osoba fizyczna — przy zawarciu umowy ubezpieczenia za cały okres ubezpieczenia z góry,

3) informowanie PZU o zmianie adresu; jeżeli ubezpieczający nie zawiadomił PZU o zmianie adresu, pismo wysłane pod ostatnim znanym adresem wywiera skutki prawne,

4) przestrzeganie ogólnie obowiązujących i zastrzeżonych w umowie ubezpieczenia warunków zabezpieczenia mienia przed kradzieżą z włamaniem oraz rabunkiem.

§ 27. 1. W razie powstania szkody, ubezpieczający jest obowiązany użyć wszelkich dostępnych mu środków w celu zmniejszenia szkody w ubezpieczonym mieniu oraz w celu zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego mienia przed szkodą, jak również starać się w miarę możliwości o odzyskanie mienia utraconego.

2. O powstaniu szkody ubezpieczający jest obowiązany zawiadomić terenową jednostkę organizacyjną PZU oraz miejscowe organy Milicji Obywatelskiej — przed rozpoczęciem sporządzania remanentu po szkodzie.

3. Przed rozpoczęciem przez PZU czynności likwidacyjnych ubezpieczający nie powinien zmieniać stanu faktycznego spowodowanego wypadkiem, chyba że zmiany były konieczne dla zabezpieczenia mienia pozostałego po wypadku. PZU nie może powoływać się na ten zakaz, jeżeli nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w terminie wyznaczonym do sporządzenia remanentu po szkodzie.

4. Ubezpieczający jest obowiązany zezwolić PZU na dokonanie czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody i wysokości odszkodowania, jak również udzielić PZU potrzebnych w tym celu wyjaśnień oraz przedstawić dowody, jakich odpowiednio do stanu rzeczy można wymagać. Ubezpieczający jest obowiązany również sporządzić na podstawie posiadanych materiałów dowodowych i na własny koszt obliczenie poniesionych strat (rachunek strat).

5. W razie niedopełnienia przez ubezpieczającego któregoś z obowiązków wymienionych w ust. 1—4 oraz w § 26 pkt 4, PZU może odmówić odszkodowania w części lub w całości, jeżeli niedopełnienie obowiązku przyczyniło się do powstania szkody bądź miało wpływ na ustalenie okoliczności powstania szkody albo jej rozmiaru lub też na ustalenie wysokości odszkodowania, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach zasadom współżycia społecznego.

§ 28. Ubezpieczający jest obowiązany dostarczyć PZU postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego lub postępowania karnego wszczętego w sprawie zgłoszonej szkody bądź odpis prawomocnego wyroku niezwłocznie po ich otrzymaniu.

§ 29. 1. Jeżeli ubezpieczający dowie się, gdzie znajdują się utracone przedmioty (skradzione, zrabowane lub zaginione), jest obowiązany zawiadomić o tym niezwłocznie PZU oraz poczynić odpowiednie kroki w celu stwierdzenia tożsamości i odzyskania przedmiotów, a przede wszystkim — zawiadomić o tym miejscowy organ Milicji Obywatelskiej.

2. W razie odzyskania utraconych przedmiotów, ubezpieczający jest obowiązany przyjąć je z powrotem.

3. Jeżeli ubezpieczający odzyskał przedmioty w stanie niezmiennym, PZU wolny jest od obowiązku wypłaty odszkodowania, a w razie gdy odszkodowanie zostało wypłacone, ubezpieczający jest obowiązany niezwłocznie zwrócić PZU wypłaconą kwotę.

4. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi podlega kwota odpowiadająca wartości przedmiotu w dniu odzyskania.

Umowa ubezpieczenia

§ 30. 1. Odpowiedzialność PZU rozpoczyna się od dnia następnego po złożeniu wniosku, chyba że we wniosku oznaczono późniejszy termin początku odpowiedzialności.

2. W przypadku ubezpieczenia zawieranego przez jednostkę gospodarki nie uspołecznionej lub osobę fizyczną, dla rozpoczęcia odpowiedzialności PZU w terminie wskazanym w ust. 1 niezbędne jest również zapłacenie składki.

§ 31. 1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku ubezpieczającego.

2. Wniosek powinien zawierać co najmniej następujące dane, niezbędne do zawarcia umowy ubezpieczenia:

- 1) nazwę i adres ubezpieczającego,
- 2) miejsce ubezpieczenia,
- 3) przedmiot ubezpieczenia,
- 4) sposób ubezpieczenia,
- 5) sumę ubezpieczenia (podstawę obliczenia składki),
- 6) czas trwania ubezpieczenia,
- 7) informację co do rodzaju zabezpieczeń uprawniających do zniżek taryfowych.

3. Jeżeli wniosek nie zawiera wszystkich danych określonych w ust. 2 albo został sporządzony wadliwie lub niezgodnie z warunkami ubezpieczenia, PZU wezwie ubezpieczającego do uzupełnienia bądź sporządzenia nowego wniosku w terminie 14 dni od daty otrzymania pisma PZU.

4. Ubezpieczający jest obowiązany udzielić PZU odpowiedzi na pytania zamieszczone w formularzu wniosku lub skierowane do niego w innej formie oraz podać PZU wszystkie znane mu okoliczności, które są istotne do oceny ryzyka i ustalenia zakresu odpowiedzialności oraz mają wpływ na wysokość składki. Jeżeli PZU zawarł umowę ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi ubezpieczającego na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.

5. Wniosek powinien być złożony w jednostce organizacyjnej PZU właściwej terenowo dla obsługi ubezpieczenia.

6. Za dzień zgłoszenia wniosku uważa się:

- 1) przy zgłoszeniu listem poleconym — datę nadania listu według datownika pocztowego,
- 2) przy zgłoszeniu listem zwykłym — dzień otrzymania wniosku przez PZU.

§ 32. 1. PZU potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia dokumentem ubezpieczenia (polisą), którą przesyła ubez-

pieczającemu w ciągu 1 miesiąca od daty otrzymania wniosku zawierającego wszystkie dane niezbędne do zawarcia umowy ubezpieczenia.

2. Jeżeli polisa zawiera postanowienia, które odbiegają na niekorzyść ubezpieczającego od treści złożonego przez niego wniosku lub od niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia, PZU zwróci ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczaniu polisy, wyznaczając 14-dniowy termin na zgłoszenie sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku przez PZU, zmiany dokonane na niekorzyść ubezpieczającego są nieważne. W braku sprzeciwu ze strony ubezpieczającego, umowę uważa się za zawartą następnego dnia po upływie wyznaczonego terminu do złożenia sprzeciwu.

§ 33. Okres ubezpieczenia liczy się od rozpoczęcia odpowiedzialności PZU i trwa jeden rok, chyba że umowę ubezpieczenia zawarto na okres krótszy (ubezpieczenie krótkoterminowe).

§ 34. 1. Umowę ubezpieczenia zawartą przez jednostkę gospodarki uspołecznionej przedłuża się automatycznie na następny okres roczny, jeżeli żadna ze stron nie wypowiedziała jej listem poleconym najpóźniej na 2 miesiące przed upływem bieżącego okresu ubezpieczenia.

2. W razie zlikwidowania ubezpieczonego mienia, jak również w razie przejścia go na własność przez jednostkę gospodarki nie uspołecznionej lub osobę fizyczną, umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z dniem zajścia zmiany.

§ 35. 1. W umowie ubezpieczenia zawartej przez jednostkę gospodarki nie uspołecznionej lub osobę fizyczną, z wyjątkiem ubezpieczenia na sumy zmienne (§ 10), ciągłość odpowiedzialności PZU zostaje zachowana przez opłacenie składki ubezpieczeniowej na następny roczny okres ubezpieczenia przed upływem bieżącego okresu. Umowa ubezpieczenia nie wygasa, mimo upływu bieżącego okresu ubezpieczenia, gdy składka ubezpieczeniowa opłacona została najpóźniej w ciągu 30 dni po upływie bieżącego okresu ubezpieczenia. Jednakże do dnia następnego po dniu opłacenia składki za szkody powstałe w tym okresie PZU odpowiada na warunkach dotychczas zawartej umowy, nawet wtedy, gdy wraz z opłaceniem składki zmienione zostały warunki umowy ubezpieczenia.

2. W razie przejścia na inną osobę własności ubezpieczonych przedmiotów, umowę ubezpieczenia rozwiązuje się z dniem przejścia własności.

§ 36. W wypadku zmian wymienionych w § 34 ust. 2 i § 35 ust. 2 składka za nie wykorzystany czas ubezpieczenia podlega zwrotowi, pod warunkiem że ubezpieczający zawiadomił o tym PZU. Zwrot składki przysługuje za czas od daty otrzymania przez PZU tego zawiadomienia. Zwrot składki nie należy się, jeżeli w danym okresie ubezpieczenia powstała szkoda, za którą PZU przyznał odszkodowanie.

§ 37. Każda ze stron umowy może w ciągu miesiąca od daty wypłaty odszkodowania lub daty doręczenia ubezpieczającemu odmowy wypłaty odszkodowania wypowiedzieć umowę ubezpieczenia z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia.

§ 38. Odpowiedzialność PZU kończy się z upływem okresu ubezpieczenia (z zastrzeżeniem § 34 ust. 1) lub z datą rozwiązania umowy ubezpieczenia.

Postanowienia końcowe

§ 39. W porozumieniu z ubezpieczającym mogą być wprowadzone do umowy ubezpieczenia postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych ogólnych warunkach ubezpieczenia. Postanowienia te nie mogą być sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa.

Załącznik nr 2 do obwieszczenia Prezesa Państwowego Zakładu Ubezpieczeń z dnia 17 stycznia 1990 r. (poz. 48)

TARYFA SKŁADEK ZA UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU

§ 1. 1. Niniejsza taryfa ma zastosowanie do ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku mienia osób prawnych i fizycznych prowadzących działalność handlową, usługową, produkcyjną, rzemieślniczą i inną.

2. Stawki taryfowe dla poszczególnych grup mienia określają taryfy nr 1—4.

§ 2. 1. Składkę za roczny okres ubezpieczenia oblicza się od wartości mienia lub sumy ubezpieczenia (podstawy obliczenia składki), ustalonych dla poszczególnych grup mienia zgodnie z przepisami ogólnych warunków ubezpieczenia, według stawek taryfowych wyrażonych w promi-
lach (%).

2. Składkę za ubezpieczenie zawierane na okres krótszy od roku oblicza się od składki rocznej (ust. 1) za faktyczny okres ubezpieczenia, nie mniej niż miesiąc, przy czym za miesiąc ubezpieczenia przyjmuje się okres 30 dni, a rozpoczęty miesiąc kolejny (30 dni) liczy się za pełny.

3. Wszelkie obniżki i podwyżki oblicza się kolejno, metodą iloczynową.

4. Ogólną sumę składki ustala się w zaokrągleniu do 100 złotych. Najniższa składka z jednej polisy (tzw. minimalna), nie wyłączając ubezpieczeń krótkoterminowych, wynosi 10.000 złotych; wysokość składki minimalnej ulega zmianie stosownie do wskaźnika wzrostu cen.

5. Dla umów ubezpieczenia zawieranych w sposób odmienny od przyjętego w ogólnych warunkach ubezpieczeń mogą być ustalane specjalne stawki taryfowe lub stawki średnie ważone bądź odrębna podstawa obliczenia składki.

6. Prezes PZU może wprowadzić na terenie danego województwa inne stawki aniżeli określone w niniejszej taryfie, jeżeli zachodzi taka potrzeba ze względów akwizycyjnych i uwarunkowana jest wynikami ubezpieczenia.

§ 3. 1. Za stosowanie dodatkowych środków zabezpieczenia mienia przysługują następujące obniżki składki:

- 1) za stały dozór wyłącznie lokalu lub budynku, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, wykonywany przez strażnika — 20%,
- 2) za czynne i należycie konserwowane elektroniczne urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, zainstalowane w lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie:
  - a) sygnalizujące włamanie w miejscu odległym od chronionego obiektu (wartownia, placówka Milicji Obywatelskiej itp.) — 30%,
  - b) wywołujące alarm w miejscu chronionego obiektu — 15%;
- 3) za stosowanie atestowanych urządzeń sygnalizacyjno-alarmowych, stwierdzone zaświadczeniem kwalifikacji jakości, wydanym zgodnie z zarządzeniem Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacji, Miar i Jakości, obniżki składek określone w pkt 2 lit. a) i b) zwiększa się o 100%.

2. Obniżki przysługują za jeden okres ubezpieczenia na podstawie załączonego do wniosku o ubezpieczenie oświadczenia o rodzaju posiadanych środków zabezpieczających i ich sprawności technicznej.

3. Obniżki składek wymienione w ust. 1 nie przysługują w ubezpieczeniu gotówki i innych środków pieniężnych wyłącznie od rabunku (§ 11 poz. 21 i 22).

4. W razie niezadziałania w czasie szkody środków zabezpieczenia mienia, za które udzielono obniżki składki, PZU może pomniejszyć odszkodowanie w granicach udzielonej procentowej obniżki składki (ust. 1).

Taryfa nr 1

§ 4. Taryfa niniejsza ma zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych z jednostkami gospodarki społecznej, obejmujących:

- 1) środki obrotowe, z wyjątkiem gotówki i innych wartości pieniężnych (§ 9),
- 2) mienie przyjęte od osób trzecich w celu wykonania usługi,
- 3) mienie przyjęte do komisowej sprzedaży,
- 4) eksponaty na targach i wystawach.

§ 5. 1. Składkę roczną oblicza się od wartości mienia (wyrażonej w milionach złotych z dokładnością do jednego miejsca po przecinku) przypadającej na każdą oddzielną placówkę — według stawki taryfowej właściwej dla danej jednostki organizacyjnej w dniu zawarcia lub wznowienia umowy ubezpieczenia. Składkę tę oblicza się według wzoru:

$$\text{składka} = \frac{\text{podstawa obliczenia składki (w mln zł)} \times \text{stawka taryfowa} \times P^*}{10,0 \text{ mln} + \text{podstawa obliczenia składki (w mln zł)}}$$

2. W przypadku gdy wartość mienia przypadająca na jedną placówkę jest wyższa od parametru P, składkę należy obliczać według następującej formuły iloczynowej:

$$P \times \text{stawka taryfowa} \times 1,5 \text{ — na każdą oddzielną placówkę}$$

3. Za wartość mienia przypadającą na każdą oddzielną placówkę uważa się:

- 1) w ubezpieczeniu środków obrotowych w jednej placówce (ubezpieczenie jednostkowe) — maksymalną wartość środków obrotowych, przewidywaną w okresie ubezpieczenia,
- 2) w ubezpieczeniu łącznym wielu placówek (ubezpieczenie solidarne) — przeciętną, przypadającą na jedną placówkę wartość mienia, wynikającą z podzielenia przewidywanej w okresie ubezpieczenia maksymalnej wartości środków obrotowych we wszystkich placówkach przez liczbę placówek; składkę łączną za ubezpieczenie środków obrotowych we wszystkich placówkach oblicza się mnożąc składkę za ubezpieczenie mienia w jednej placówce przez liczbę ubezpieczonych placówek, z zastrzeżeniem ust. 2.

*) P — parametr wyznaczający próg stosowania przyrostu składki ustalony przez PZU stosownie do wskaźnika wzrostu cen. Na dzień 1 stycznia 1990 roku P = 100 mln zł.

4. Stawki taryfowe — ze względu na przynależność organizacyjną ubezpieczającego — przedstawia poniższa tabela:

Poz.	Ubezpieczający (jednostka organizacyjna)	Stawka taryfowa ‰
1	Spółdzielnie „Samopomoc Chłopska”	2,2
2	Spółdzielnie spożywców „Społem”	2,0
3	Jednostki spółdzielczości pracy	1,0
4	Spółdzielnie ogrodnicze i pszczelarskie	1,3
5	Spółdzielnie inwalidów	1,2
6	Spółdzielnie mleczarskie	1,0
7	Robotnicza Spółdzielnia Wydawnicza „Prasa-Książka-Ruch”	3,2
8	Pozostałe spółdzielnie (nie wymienione wyżej)	1,5
9	Ministerstwo Rynku Wewnętrznego	2,1
10	Ministerstwo Przemysłu	0,7
11	Ministerstwo Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa	0,8
12	Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej	0,5
13	Pozostałe państwowe jednostki organizacyjne	1,0
14	Pozostałe jednostki gospodarki uspołecznionej (nie wymienione w poz. 1—13)	1,5

§ 6. 1. W ubezpieczeniach zawartych na sumy zmienne stosuje się składkę zaliczkową i ostateczną.

2. Składkę zaliczkową pobiera się na poczet składki ostatecznej (ust. 3); na początku okresu ubezpieczenia składkę zaliczkową ustala się:

- 1) w pierwszym okresie ubezpieczenia po zawarciu umowy — w wysokości składki rocznej, obliczonej od podstawy obliczenia składki podanej we wniosku,

2) w drugim i następnych okresach ubezpieczenia — w wysokości składki ostatecznej za okres ubiegły.

3. Składkę ostateczną oblicza się po upływie okresu ubezpieczenia od średniej arytmetycznej wartości kwartalnych zapasów ubezpieczonego mienia (suma wartości zapasów podzielona przez 4).

Taryfa nr 2

§ 7. Taryfa niniejsza ma zastosowanie do umów ubezpieczenia zawartych z jednostkami gospodarki uspołecznionej i nie uspołecznionej oraz osobami fizycznymi, obejmujących wyposażenie (urządzenia) placówek handlowych, usługowych, rzemieślniczych i produkcyjnych, a także biur, zakładów żywienia zbiorowego, zakładów leczniczych, instytucji kulturalno-rozrywkowych, wyposażenie i przedmioty wypożyczalni oraz obiektów kultu religijnego i pozostałych placówek bez względu na ich charakter.

§ 8. 1. Składkę oblicza się mnożąc sumę ubezpieczenia przypadającą na każdą oddzielną placówkę przez stawkę taryfową właściwą ze względu na charakter działalności ubezpieczającego w dniu zawarcia lub wznowienia umowy ubezpieczenia.

2. Przez sumę ubezpieczenia przypadającą na każdą placówkę rozumie się:

- 1) w ubezpieczeniu wyposażenia (urządzeń) w jednej placówce (ubezpieczenie jednostkowe) — wartość urządzeń, która może być przedmiotem zaboru wskutek wypadku kradzieży z włamaniem (przewidywana strata maksymalna),
- 2) w ubezpieczeniu łącznym wyposażenia (urządzeń) wielu placówek (ubezpieczenie solidarne) — przypadającą na każdą placówkę wartość wyposażenia ustaloną według zasady podanej w pkt 1; składkę łączną za ubezpieczenie urządzeń we wszystkich placówkach oblicza się mnożąc ogólną sumę ubezpieczenia przez stawkę taryfową.

3. Stawki taryfowe w zależności od charakteru działalności ubezpieczającego oraz jego przynależności do jednostek gospodarki uspołecznionej bądź nie uspołecznionej przedstawia poniższa tabela:

Poz.	Placówki według rodzaju działalności	Stawka taryfowa w ‰	
		jednostki gospodarki uspołecznionej	jednostki gospodarki nie uspołecznionej i osoby fizyczne
15	Placówki handlowe, usługowe, rzemieślnicze, produkcyjne, żywienia zbiorowego, biura, laboratoria, wyposażenie (z wyjątkiem poz. 19)	5	12
16	Instytucje kulturalne (z wyjątkiem dzieł sztuki) oraz sportowe, instytucje służby zdrowia	4	8
17	Obiekty kultu religijnego — łącznie z obrazami, szatami i naczyniami liturgicznymi	x	12
18	Muzea, galerie, wystawy — łącznie z eksponatami (dziełami sztuki)	9	20
19	Placówki wyspecjalizowane z przewagą wartościową takich urządzeń, jak komputery, telefaksy, kserokopiarki, anteny i urządzenia telewizji satelitarnej, sprzęt audio-video oraz fotograficzny	12	20

Taryfa nr 3

§ 9. Taryfa niniejsza ma zastosowanie do umów ubezpieczenia zawartych z jednostkami gospodarki uspołecznionej i nie uspołecznionej, obejmujących:

- 1) gotówkę oraz krajowe i zagraniczne środki pieniężne, czek, weksle i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę — opiewające na walutę krajową,
- 2) platynę, złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne oraz perły.

§ 10. 1. Ubezpieczenie mienia, o którym mowa w § 9, obejmuje następujące ryzyka:

- 1) kradzież z włamaniem,
- 2) rabunek w lokalu,
- 3) rabunek w czasie przenoszenia lub przewożenia (transportu) mienia.

2. Każde wymienione w ust. 1 ryzyko deklaruje się we wniosku o ubezpieczenie w osobnej pozycji, z odrębną wartością lub sumą ubezpieczenia, przy czym przy ryzyku kradzieży z włamaniem (ust. 1 pkt 1) we wniosku podaje się ponadto osobno wartości lub sumy ubezpieczenia dla mienia przechowywanego w poszczególnych kategoriach schow-

ków oraz dokładny opis schowka, a przy ryzyku rabunku podczas transportu (ust. 1 pkt 3) — osobno wartości lub sumy ubezpieczenia dla transportów dokonywanych w obrębie jednej miejscowości i osobno wartości lub sumy ubezpieczenia dla transportów dokonywanych na dowolnym terenie na obszarze Polski.

3. Ubezpieczający może zadeklarować do ubezpieczenia wszystkie trzy ryzyka wymienione w ust. 1 bądź tylko niektóre z nich, przy czym wartości lub sumy ubezpieczenia określonego mienia dla poszczególnych ryzyk mogą być deklarowane w różnej wysokości.

4. Postanowienia ust. 2 i 3 nie dotyczą gotówki ubezpieczonej według obrotów miesięcznych (poz. 23 tabeli), przy którym to systemie zadeklarowana wartość (suma ubezpieczenia) obejmuje wszelkie ryzyka (ust. 1).

5. Składki roczne dla poszczególnych ryzyk i poszczególnych grup mienia oblicza się od zadeklarowanych wartości lub sum ubezpieczenia według stawek taryfowych podanych w pozycjach 20—23 tabeli.

§ 11. Stawki taryfowe w zależności od zakresu ubezpieczenia oraz przynależności ubezpieczającego do jednostek gospodarki uspołecznionej bądź nie uspołecznionej przedstawia poniższa tabela:

Poz.	Zakres ubezpieczenia (ryzyka)	Stawka taryfowa w ‰	
		jednostki gospodarki uspołecznionej	jednostki gospodarki nie uspołecznionej i osoby fizyczne
20	Ubezpieczenie od kradzieży z włamaniem. Stawki taryfowe w zależności od rodzaju schowka wynoszą dla mienia przechowywanego:		
	1) w skarbcu	0,03	×
	2) w pokoju skarbcowym w szafach pancernych	0,10	0,20
	3) w pokoju skarbcowym w szafach stalowo-betonowych	0,20	0,40
	4) w szafie pancernej	0,40	0,80
	5) w szafie stalowo-betonowej	0,60	1,20
	6) w szafie stalowej przymocowanej trwale do podłoża lub ściany	0,90	1,80
7) w kasecie stalowej przymocowanej trwale do podłoża lub ściany	1,70	3,40	
21	Ubezpieczenie od rabunku w lokalu	0,60	1,20
22	Ubezpieczenie od rabunku w czasie przenoszenia lub przewożenia (transportu) mienia:		
	1) przy transportach dokonywanych w obrębie miejscowości oznaczonej w umowie	1,40	2,40
	2) przy transportach dokonywanych na dowolnym terenie na obszarze Polski	2,00	3,60
23	Ubezpieczenie gotówki systemem obrotów miesięcznych:		
	1) dla ogólnej sumy gotówki podejmowanej z banków w ciągu jednego miesiąca	0,25	0,50
	2) dla ogólnej sumy gotówki pochodzącej z innych bieżących wpływów gotówkowych (poza kwotami podejmowanymi z banków), uzyskiwanych w ciągu jednego miesiąca: z utargu towarowego, z tytułu wykonywanych usług, opłat i innych	0,10	0,20
	3) dla banków i spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowych — od ogólnej sumy obrotów gotówki, bez podziału na pozycje podane wyżej w pkt 1 i 2	0,05	0,10

Taryfa nr 4

§ 12. Taryfa niniejsza ma zastosowanie do umów ubezpieczenia zawartych z jednostkami gospodarki nie uspołecznionej i osobami fizycznymi, obejmujących:

- 1) środki obrotowe, z wyjątkiem gotówki i innych wartości pieniężnych (§ 9),
- 2) mienie przyjęte od osób trzecich w celu wykonania usługi,
- 3) mienie przyjęte do komisowej sprzedaży.

§ 13. 1. Składkę roczną oblicza się od sumy ubezpieczenia zadeklarowanej do ubezpieczenia w danej placówce według stawki taryfowej właściwej dla głównego rodzaju ubezpieczonego mienia; składkę tę oblicza się mnożąc sumę ubezpieczenia przez stawkę taryfową.

2. Stawki taryfowe w zależności od rodzaju ubezpieczonego mienia przedstawia poniższa tabela:

Poz.	Rodzaj mienia (branża placówki)	Stawka taryfowa w ‰
1	2	3
24	Paliwa oraz przetwory paliw	4
25	Metale i wyroby metalowe	6
26	Narzędzia, maszyny i urządzenia	8
27	Wyroby precyzyjne	16
28	Środki transportu — zespoły i części pojazdów	10
29	Wyroby elektrotechniczne i elektroniczne (sprzęt audio-video, komputery, fotograficzny, anteny i urządzenia telewizji satelitarnej, kserokopiarki, telefaksy)	20
30	Wyroby i artykuły chemiczne	8
31	Materiały budowlane	8

1	2	3
32	Wyroby ze szkła i ceramiki szlachetnej	6
33	Wyroby drewniane (m.in. meble) i papiernicze	6
34	Wyroby włókiennicze	8
35	Artykuły odzieżowe, obuwie	12
36	Wyroby skórzane i kuśnierskie	16
37	Artykuły spożywcze, produkty rolne, produkty hodowli oraz gospodarki leśnej i łowieckiej, kwiaty	10
38	Wyroby poligraficzne	4
39	Instrumenty muzyczne, zapis wizji i dźwięku (kasety, płyty, taśmy)	16
40	Reprodukcje fotograficzne, artykuły fotooptyczne	8
41	Zabawki i gry towarzyskie, artykuły sportowe i turystyczne, przybory łowieckie i wędkarskie	12
42	Wyroby ortopedyczne, rehabilitacyjne i protetyczne, pomoce naukowe i szkolne	4
43	Galanteria, sztuczna biżuteria, pamiątki i upominki, wyroby rzemiosła ludowego i artystycznego	10
44	Wyroby metalowe powszechnego użytku (m.in. platerowane), sprzęt gospodarstwa domowego	10
45	Księgozbiory, mapy	10
46	Dzieła sztuki i wyroby artystyczne w muzeach, galeriach, antykwariatach, komisach i na wystawach, zbiory filatelistyczne, kolekcje — również w mieszkaniach	20

§ 14. Do ubezpieczeń zawartych na sumy zmienne (§ 8 ogólnych warunków ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku) mają zastosowanie zasady obliczenia składki określone w taryfie nr 1 oraz stawki taryfy nr 4 zmniejszone o 25%.